

mentale kwestie: het kostbare een plaats geven, en vervolgens niet benoemen. Datgene waar het om gaat, niet uitleggen. En dan is het aan iemand anders om dat eventueel ook te zien, of ook te voelen. Het kan alleen maar in combinatie met de ontvanger. We zijn als acteurs eigenlijk alleen maar satellieten die signalen krijgen en doorgeven.

We zijn in het spelen vaak te veel bezig met waar het om gaat, en niet met wat er gebeurt. Er zijn dingen die gebeuren: er loopt nu een dameetje voorbij met een gekwetste arm. Maar het gaat daar misschien niet om. Wij hebben als speler de neiging om datgene waar het om gaat belangrijker te maken dan wat er gebeurt. Terwijl je wat er gebeurt moet opwaarderen tot waar het om gaat. Ik gebruik vreemd genoeg vaak het woord 'poppenkast' als ik regisseur. Omdat dat de meest technische actevorm is die er bestaat. En het is ook acteren. Want uiteindelijk is het de poppenspeler die het popje levend maakt. Het popje zelf speelt niet.

Ik spreek over poppenkast, omdat we als acteur veel te weinig dramaturg zijn. Dus te weinig verhaalinzicht hebben. En daarbij ook nog eens onvoldoende kracht hebben om te weten dat we slechts een deeltje van het verhaal zijn. Vaak spelen we met zijn allen de betekenis van de inhoud, en niet de inhoud, laat staan een deel van de inhoud. Ik ben een fan van Hergé, van Kuifje. Ik heb aan de studenten van Toneel Dora van der Groen via Hergé proberen uit te leggen wat spelen is. Kuifje staat, bijvoorbeeld, op een bepaald moment rechtsonder de bladzijde in een bepaalde positie. Dat is alleen maar dat, met een kadertje errond. Je draait het blad om, en Kuifje staat in een andere positie. Dan stel je je niet de vraag: hoe is Kuifje van deze naar die andere positie gegaan? Een acteur stelt zich wél altijd die vraag. En ik begrijp dat ook wel. Acteurs vragen mij, als regisseur, vaak: 'Hoe moet ik nu van die houding naar die houding?' En dan moet ik soms antwoorden: 'Gewoon doen'.

ETCETERA Bedoel je dat je weigerachtig staat ten opzichte van psychologie?
VANDERVOST Maar zoiets is óók psychologie. Het is wel een weigering tegenover je persoonlijke psychologische invulling. Wij dienen, als acteur, zelden de psychologie van het verhaal. Bijvoorbeeld, er staat: 'Suzanne komt opgelopen alsof ze voor iets vlucht'. Punt. Komt op. 'Daarna komt Mauritz op.' Het is logisch dat je als acteur denkt: Suzanne is voor Mauritz op de vlucht. Maar als je dat speelt, dan is dat flauwekul. Dus ik zeg dan, als regisseur, in kuifjestaal: 'Kadertje rond: "Komt op alsof ze voor iets op de vlucht is"'. En dan moet de actrice in kwestie de blankheid durven hebben om dat te doen. Om gedurende vier seconden voor een stuk-

Er zijn bij Kuifje onwaarschijnlijk veel kadertjes waar nog een

stukje been in zit, alleen maar dat. En Hergé heeft gelijk.

Want mocht hij elke keer per blad een groot tafereel maken,

à la Breughel, dan had hij zijn spanning niet kunnen creëren.

Dan zou je het niet gespeeld krijgen.

